

DATOS IDENTIFICATIVOS

Historia e historiografía da lingua española

Materia	Historia e historiografía da lingua española			
Código	V01G400V01911			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Lingua española			
Coordinador/a	Quilis Sanz, María José			
Profesorado	Quilis Sanz, María José			
Correo-e	mjquilis@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias

Código	
A1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
B5	Capacidade do estudantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.
B7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarios.
B9	Posuír as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.
C2	Coñecemento da gramática das linguas galega, española e portuguesa.
C8	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da lingüística.
C11	Coñecemento da evolución histórica interna e externa do español.
D8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
D10	Capacidade de análise e síntese.
D11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Que o alumnado adquira un coñecemento das diferentes etapas da historia interna da lingua española.	A1	B5 B7	C2 C8 C11	D8 D10 D11
Preténdese que o alumnado chegue a coñecer os principais autores da historia da lingüística española.	A5	B1 B5 B9	C2 C8 C11	D8 D11
Ser-se capaz, autónoma e eficazmente, de detetar e analizar problemas tradutivos e de aplicar as pertinentes estratexias tradutivas no quadro da tradución instrumental para galego de textos pragmáticos, nom especializados, compostos en inglés e pertencentes a diversos xéneros e campos.				

Contidos		
Tema		
1. A Hispania romana	1.1. A romanización 1.2. As linguas románicas 1.3. O latín: o latín hispánico: fonoloxía, gramática e léxico	
2. A lingua da España visigoda (séculos V, VI, VII)	2.1. Características xerais 2.2. Características da lingua cara ao século VII	
3. A influencia árabe na lingua española	3.1. Características xerais 3.2. Préstamos árabes 3.3. Influencia da lingua árabe na española	
4. O romance primitivo (séculos VIII, IX e X)	4.1. Visión histórica. 4.2. Panorama lingüístico: a lingua do reino astur-leonés 4.3. O dialecto leonés central 4.4. O latín popular leonés 4.5. A lingua falada na rexión navarro-aragonesa	
5. O mozárabe	5.1. Trazos lingüísticos: Fonética, morfoloxía	
6. A hexemonía castelá (séculos XI e XII)	6.1. Aspecto histórico 6.2. Aspecto lingüístico 6.3. Pronuncia do castelán antigo. Gramática. Léxico 6.4. Lingua e literatura	
7. A época de Alfonso X o Sabio e de Gonzalo de Berceo (século XIII)	7.1. Aspecto histórico 7.2. Aspecto lingüístico: fonética, gramática, vocabulario 7.3. Aspecto cultural. Lingua e literatura	
8. A lingua española no século XIV	7.1. Trazos xerais. 7.2. Aspecto lingüístico: fonética, gramática, vocabulario 7.3. A lingua e a literatura	
9. O final da Idade Media (século *XV)	9.1. Trazos xerais 9.2. Aspecto Lingüístico: fonética, gramática,, vocabulario. 9.3. Os estudos sobre a linguaxe	
10. A unidade lingüística e política baixo os Reis católicos (1474-1516)	10.1. Trazos xerais 10.2. Aspecto lingüístico: fonética, gramática. 10.3. Estudos sobre a lingua española: Antonio de Nebrija	
11. O español lingua universal. A época de Carlos I (1517-1556)	11.1. Trazos xerais 11.2. Características xerais da linguaxe 11.3. O español lingua universal 11.4. A lingua e a literatura	
12. A lingua española na época de Felipe II e dos grandes místicos (1555-1597)	12.1. Características xerais. 12.2. A lingua e a literatura 12.3. Estudos sobre a linguaxe	
13. O século XVII	13.1. Trazos xerais 13.2. A lingua e a literatura 13.3. Estudos sobre a linguaxe 13.4. A expansión do español	
14. A lingua e os cambios lingüísticos do século de ouro	14.1. Fonética, gramática, vocabulario	
15. O español no século XVIII	15.1. Trazos xerais. 15.2. Estudos sobre a lingua. 15.3. A Real Academia Española 15.4. A lingua: ortografía e léxico.	
16. A lingua española en os séculos XIX e XX	16.1. Características xerais 16.2. A lingua española en Europa e Filipinas. 16.3. Os estudos sobre a lingua	

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	24	24	48
Prácticas autónomas a través de TIC	0	21	21
Resolución de problemas e/ou exercicios	6	13	19
Probas de tipo test	6	18	24
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	4	18	22
Traballos e proxectos	8	8	16

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición

Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Prácticas autónomas a través de TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense a través do TIC de maneira autónoma.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade na que se formulan problema e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a práctica de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase utilizar como complemento da lección maxistral.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade na que se formulan problema e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a práctica de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase utilizar como complemento da lección maxistral.
Probas	Descrición
Probas de tipo test	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Probas para avaliación das competencias que inclúen preguntas abertas sobre un tema. Os alumnos deben desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia nunha resposta extensa.
Traballos e proxectos	O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Sesión maxistral	O docente atenderá na aula ou nas titorías os problemas que o estudante teña en relación cos problemas que se presenten nas explicacións maxistras, na resolución de problemas, exercicios propostos, presentacións, exposicións e prácticas autónomas.. Por este motivo recoméndase a consulta individual ou en grupos nas titorías. Recoméndase ao alumnado en réxime semipresencial que asista polo menos a tres titorías ao longo do curso. Ademais, o profesor atenderá telemáticamente (correo electrónico, teléfono) ao alumnado, principalmente ao semipresencial.	10	A5 B1 C2 D8 C8 C11
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proba na que o alumno debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condicións establecidos/as polo profesor. Desta maneira, o alumno debe aplicar os coñecementos que adquiriu.	10	A5 B7 C11
Probas de tipo test	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	20	A1 B5 C11 D8 D10
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Probas para avaliación das competencias que inclúen preguntas abertas sobre un tema. Os alumnos deben desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia nunha resposta extensa.	40	A1 B1 C11 D8 A5 B7
Traballos e proxectos	O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo, de forma oral ou escrita	20	A5 B1 C8 D8 C11 D10 D11

Outros comentarios sobre a Avaliación

Na 1ª edición das actas os/as alumnos e alumnas poderán elixir entre a avaliación continua e a avaliación única. De optar pola avaliación única, terán ata a terceira semana do curso para comunicar esta decisión á profesora por correo electrónico. De non efectuarse dita notificación entenderase que se segue a avaliación continua. Doutra banda, o dereito á avaliación continua perderase se non se agarraches a un mínimo do 80% das clases, é dicir, só se avaliará con este sistema aos alumnos e as alumnas que asistisen a 38 horas ou máis de clase. Tamén se perderá o dereito á avaliación continua se non se realizan a resolución de exercicios, traballos e proxectos fixados pola profesora. O alumnado que se acolla ao réxime de semipresencialidade (ofrécese 10 prazas) terá que cumprir os seguintes requisitos: 1. Asistir ás sesións de presentación da materia. 2. Asistir a un mínimo de dous titorías presenciais co profesorado. 3. Realizar todas as tarefas que sexan avaliábeis, segundo o indicado na guía docente. 4. Realizar un mínimo de 1 e un máximo de 2 probas presenciais no cuadrimestre. O alumnado que non cumpra con estes requisitos perderá os seus dereitos de avaliación continua e, do mesmo xeito que o alumnado presencial, terá que acollerse ao réxime de avaliación única (exame final). O profesorado que impartirá docencia neste título atenderá ao alumnado por medio de titorías no despacho, telefonicamente e a través de correo electrónico. Pola súa banda, a avaliación única consistirá nun único exame realizado na data oficial marcada pola Facultade. Na 2ª edición das actas, do mesmo xeito que na avaliación única, o alumnado realizará un único exame na data oficial establecida pola Facultade. A resolución de problemas e exercicios realizaranse a medida que as clases maxistras vaian avanzando. Faranse probas tipo test: a primeira realizarase cando se expliquen aproximadamente o oito primeiros temas e a segunda os temas restantes. Estas probas serán presenciais e as súas datas fixaranse co profesor. A proba de resposta longa basearase na explicación de todo o temario e coincidirá coa data oficial establecida pola Facultade de Filoloxía e Tradución. Entre os traballos e proxectos que se mencionan arriba, farase un individual no que se profundará nalgún aspecto do temario presentado. Este entregárase no período da semana de exames.

Bibliografía. Fontes de información

Academia Española, Real, **CORDE. Corpus Diacrónico del español**, www.rae.es,
Ariza, Manuel, **Sobre fonética histórica del español**, Arco/Libros,
Bahner, Werner, **La lingüística española del siglo de oro**, Editorial Ciencia Nueva,
Cano Aguilar, Rafael, **El español a través de los tiempos**, Arco/Libros,
Cano Aguilar, Rafael, **Introducción al análisis filológico**, Castalia,
Davies, Mark, **Corpus del español**, www.corpusdelespañol-org.es,
Esparza Torres, Miguel ángel, **Las ideas lingüísticas de Antoni de Nebrija**, Nodus Publikationen,
Menéndez Pidal, Ramón, **Manual de gramática histórica española**, Espasa-Calpe,
Mourelle Iema, Manuel, **La teoría lingüística en la España del siglo XIX**, Editorial prensa española,
Niederehe, Hans J., **Alfonso X el Sabio y la lingüística de su tiempo**, sociedad General Española de Librería,
Penny, Ralph, **Gramática histórica del español**, Ariel,
Wieland, Katharina/ Vera, Eliers (ed.), **Aspectos de la lingüística española a través de los siglos**, Buske,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Políticas lingüísticas e ensinanza de linguas/V01G400V01943

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Fonética e fonoloxía da lingua española/V01G400V01913

Fonética e fonoloxía da lingua galega/V01G400V01902

Variación lingüística e ensinanza de linguas/V01G400V01944

Variedades do español/V01G400V01914

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Lingua: Fundamentos gramaticais do galego e do español I/V01G400V01101

Lingua: Fundamentos gramaticais do galego e do español II/V01G400V01202

Lingua e comunicación oral e escrita: español/V01G400V01302

Lingua e comunicación oral e escrita: galego/V01G400V01301

Outros comentarios

- A copia ou plaxio total ou parcial en calquera tipo de traballo ou exame suporá un cero na devandita proba. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá ao alumnado da súa responsabilidade neste aspecto.

- A avaliación terá en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas, senón tamén a súa corrección lingüística.

- Recoméndase a utilización dos recursos que ofrece a biblioteca para consultar as referencias recomendadas na guía da materia, así como outros recursos bibliográficos que se sinalen nas clases.

- É responsabilidade do alumnado consultar os materiais e as novidades a través da plataforma FAITIC e estar ao tanto das datas nas que teñan lugar as probas de avaliación.
 - Infórmase o alumnado de intercambio de que o nivel de lingua necesario para o adecuado seguimento das clases desta materia é alto. Consúltese coas profesoras as dúbidas respecto diso.
-